

Les dones i la cultura

Informes. Núm. 06, 2023

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Índex

Ocupació

Formació

Dones creadores

Pràctiques culturals

1. Ocupació

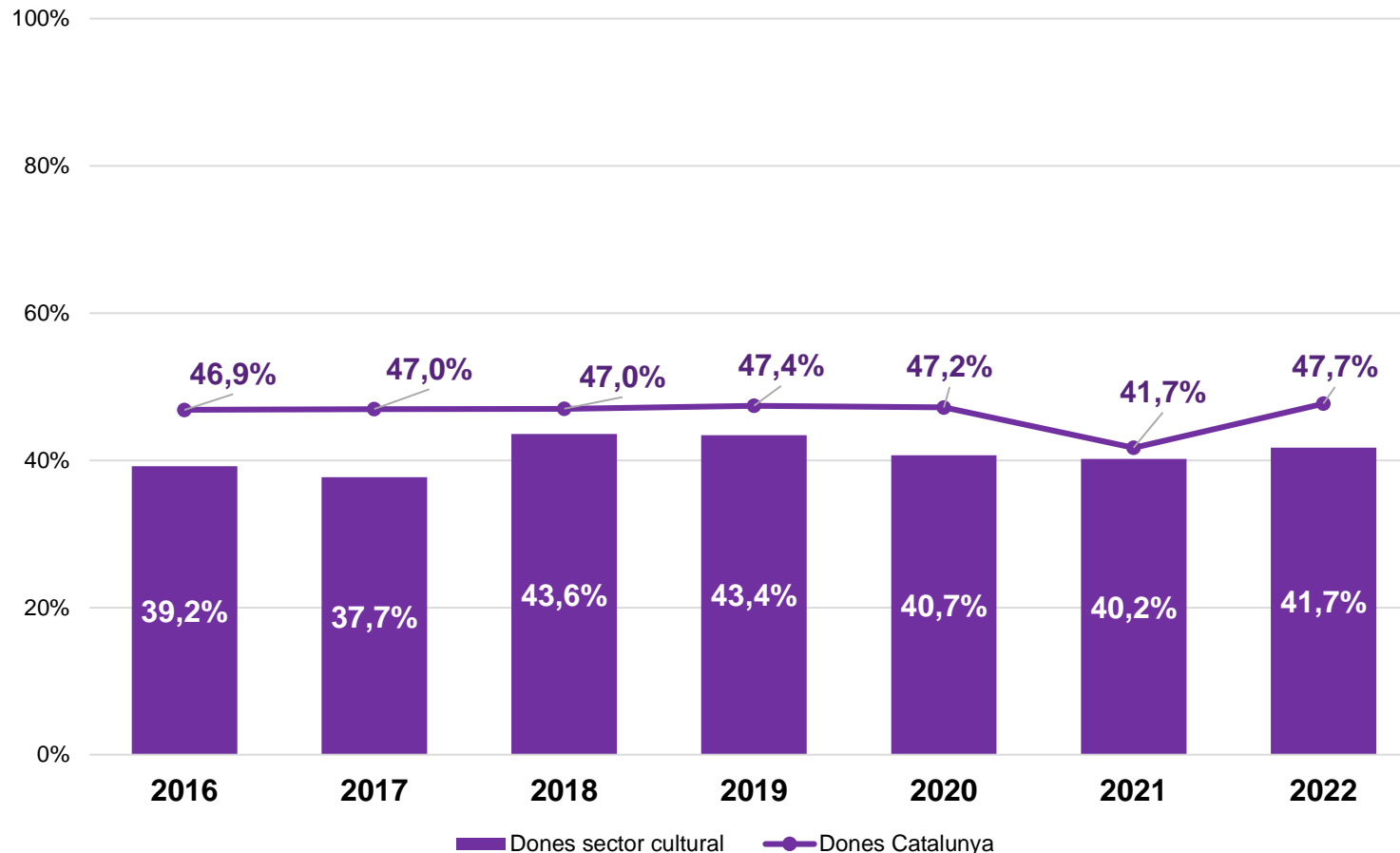

1. Ocupació

A. Dones ocupades al sector cultural

Dones ocupades al sector cultural - Dones ocupades a Catalunya. 2016 -2022

(%)

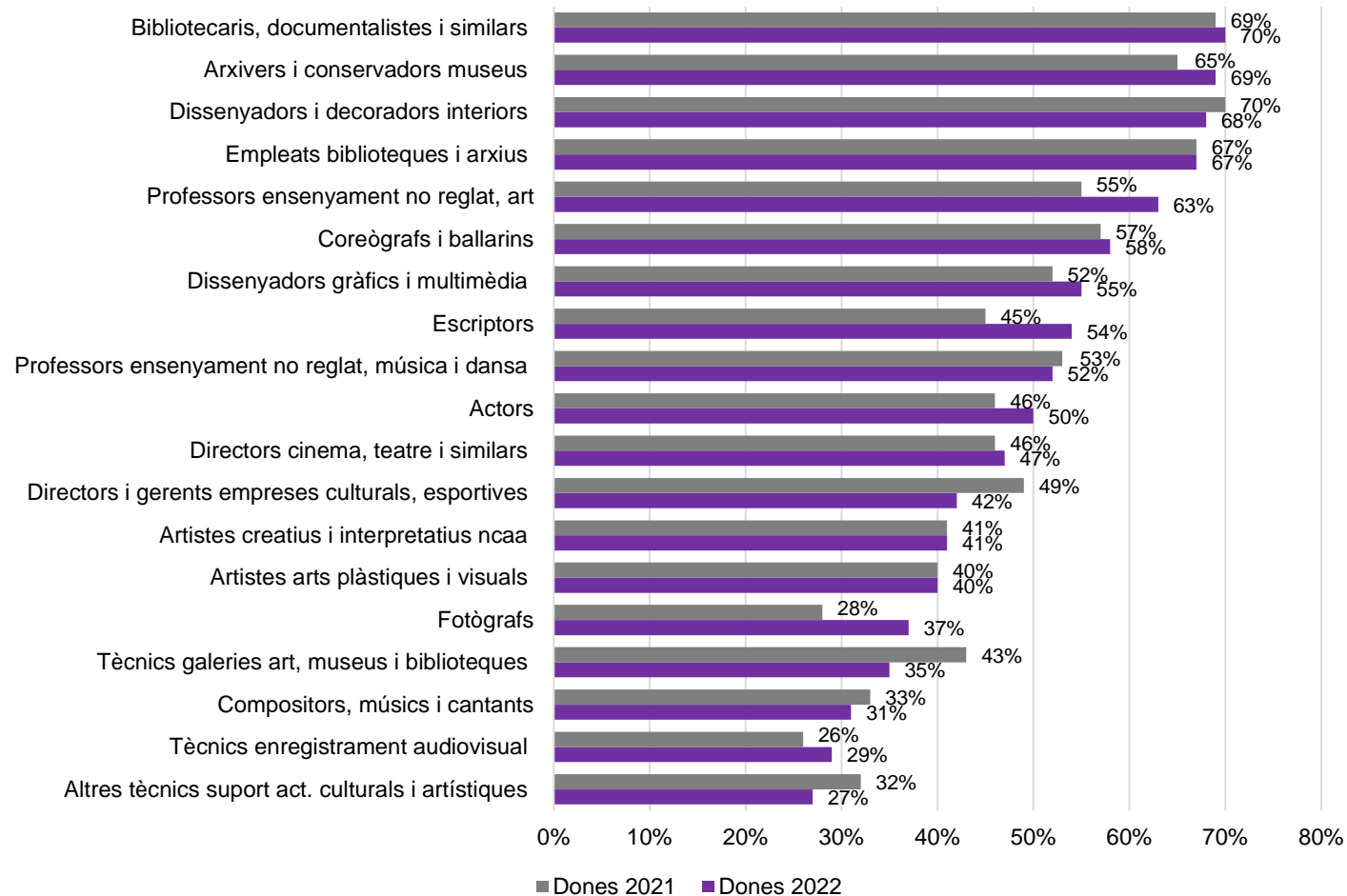

La presència de les dones al sector cultural és menor que al global de Catalunya. En cap dels dos casos s'assoleix la paritat (50%).

El 2022 la ràtio de dones al sector cultural s'incrementa 1,5 punts respecte l'any 2021. L'augment al global de Catalunya és de 6 punts percentuals.

1. Ocupació

Contractació de dones a ocupacions culturals. 2021-2022 (%)

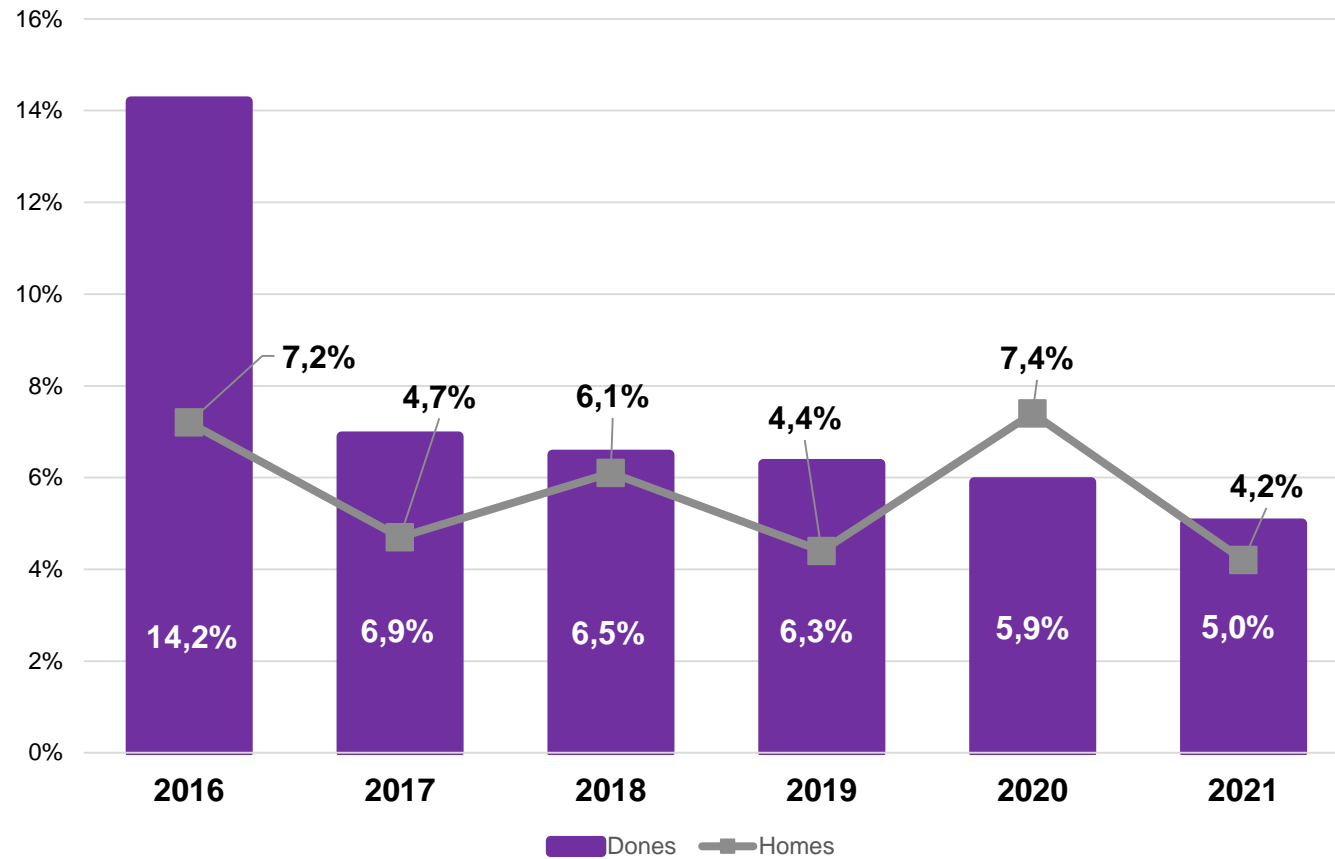

El 2022, els sectors culturals que més han augmentat la presència de dones són: **arxivers i conservadors de museus, professors ensenyament no reglat d'art, escriptors, actors, fotògrafs.**

1. Ocupació

Taxa d'atur al sector de la cultura. Catalunya, 2016-2021

(%)

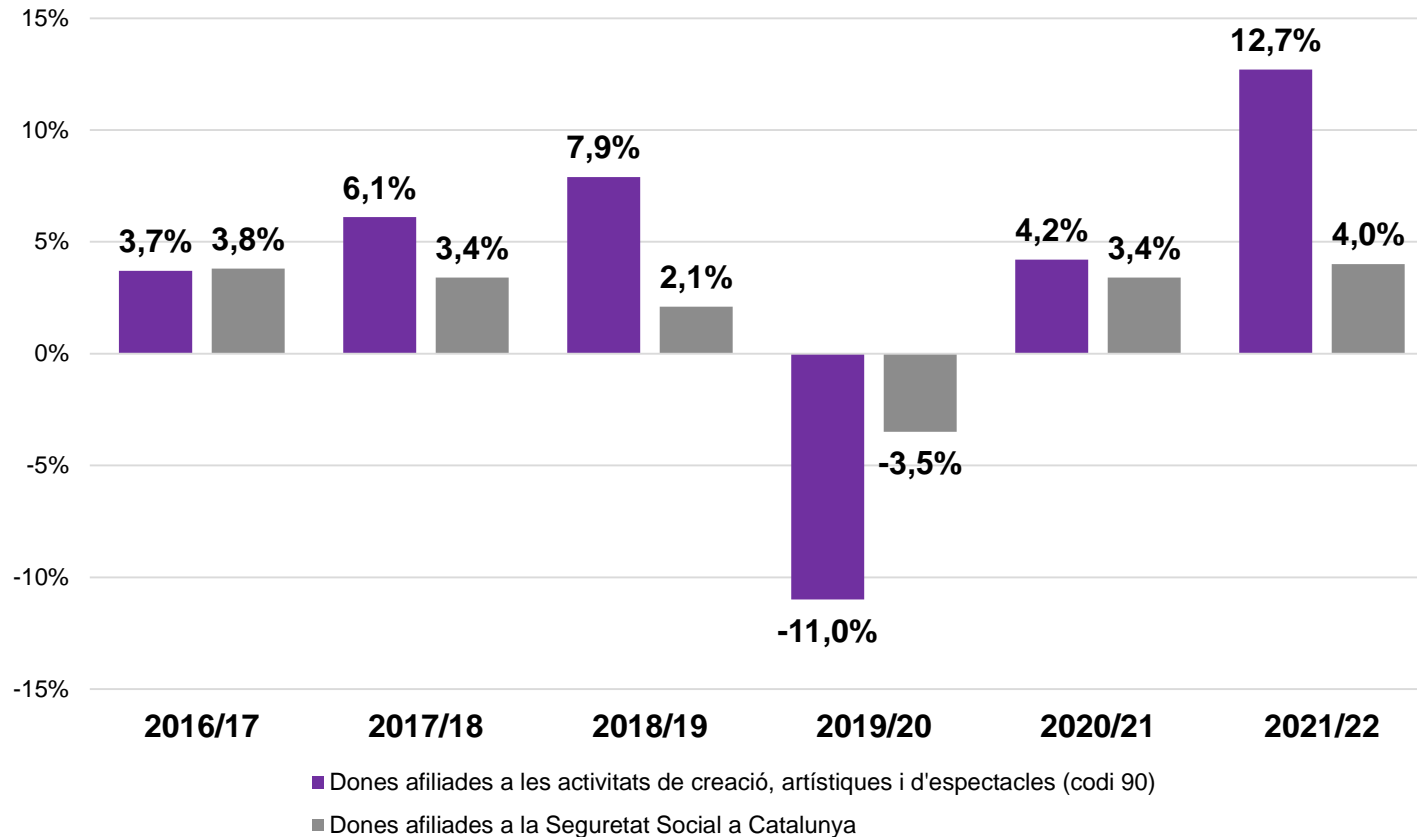
La taxa d'atur estimat de les dones en l'àmbit cultural és del 5%, lleugerament inferior a la de l'any anterior, però superior a la dels homes.

Font: Dones a Catalunya 2022. Institut Català de les Dones.

1. Ocupació

Variació interanual de dones afiliades a la Seguretat Social en ocupació cultural a Catalunya. 2017-2022

(%)

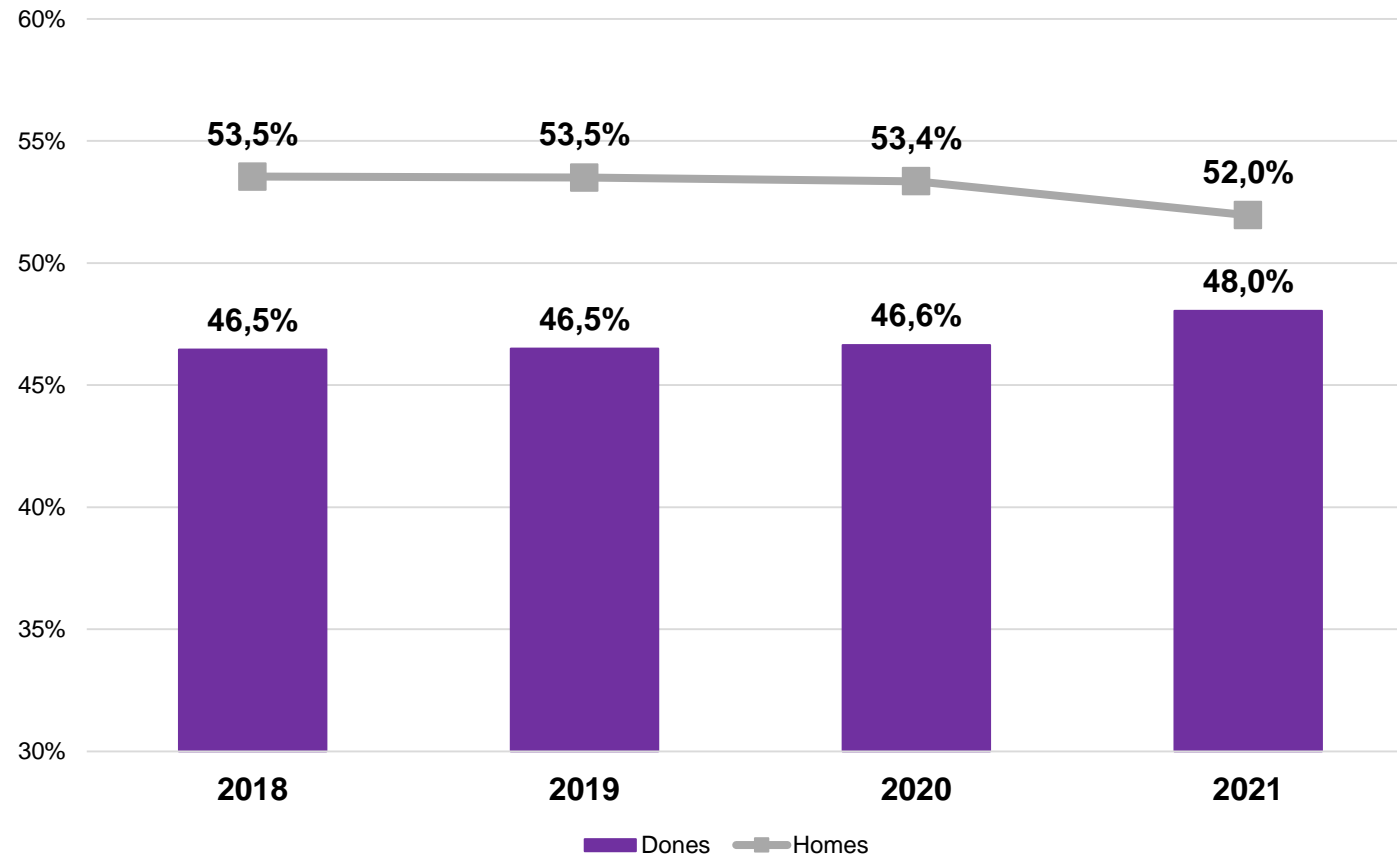
Font: Idescat

El 2022 les dones afiliades a la Seguretat social en activitats de creació, artístiques i d'espectacles s'ha incrementat un 12,7% respecte el 2021. En el total de Catalunya, el 2022 s'han incrementat un 4%.

1. Ocupació

Personal de les sales d'arts escèniques de Catalunya. 2018-2022

(%) Per sexe

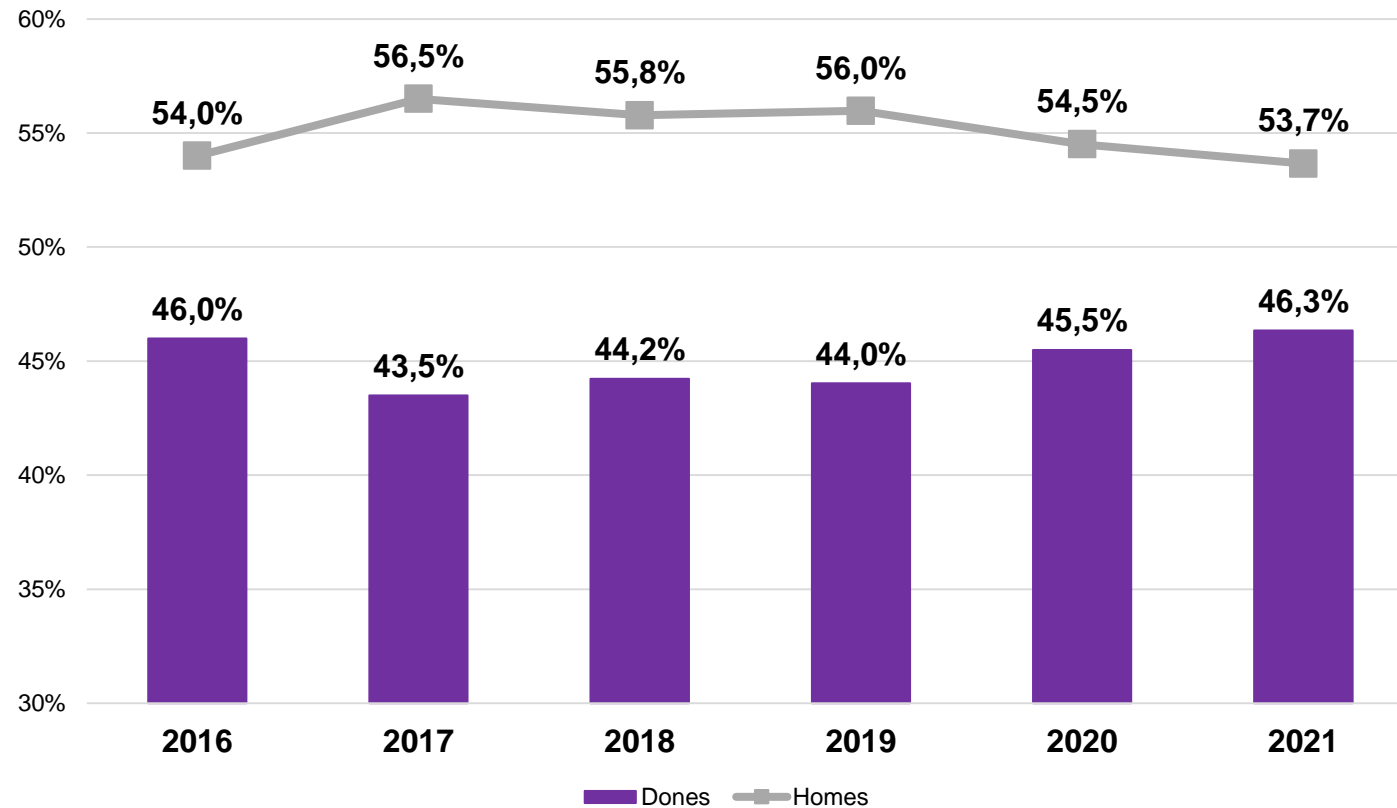

El 2021 les dones que treballen a les sales d'arts escèniques representen un 48%.

Les dones van incrementar 2,4 punts percentuals respecte el 2020.

1. Ocupació

Personal de les companyies d'arts escèniques de Catalunya . 2016-2021
(%) Per sexe

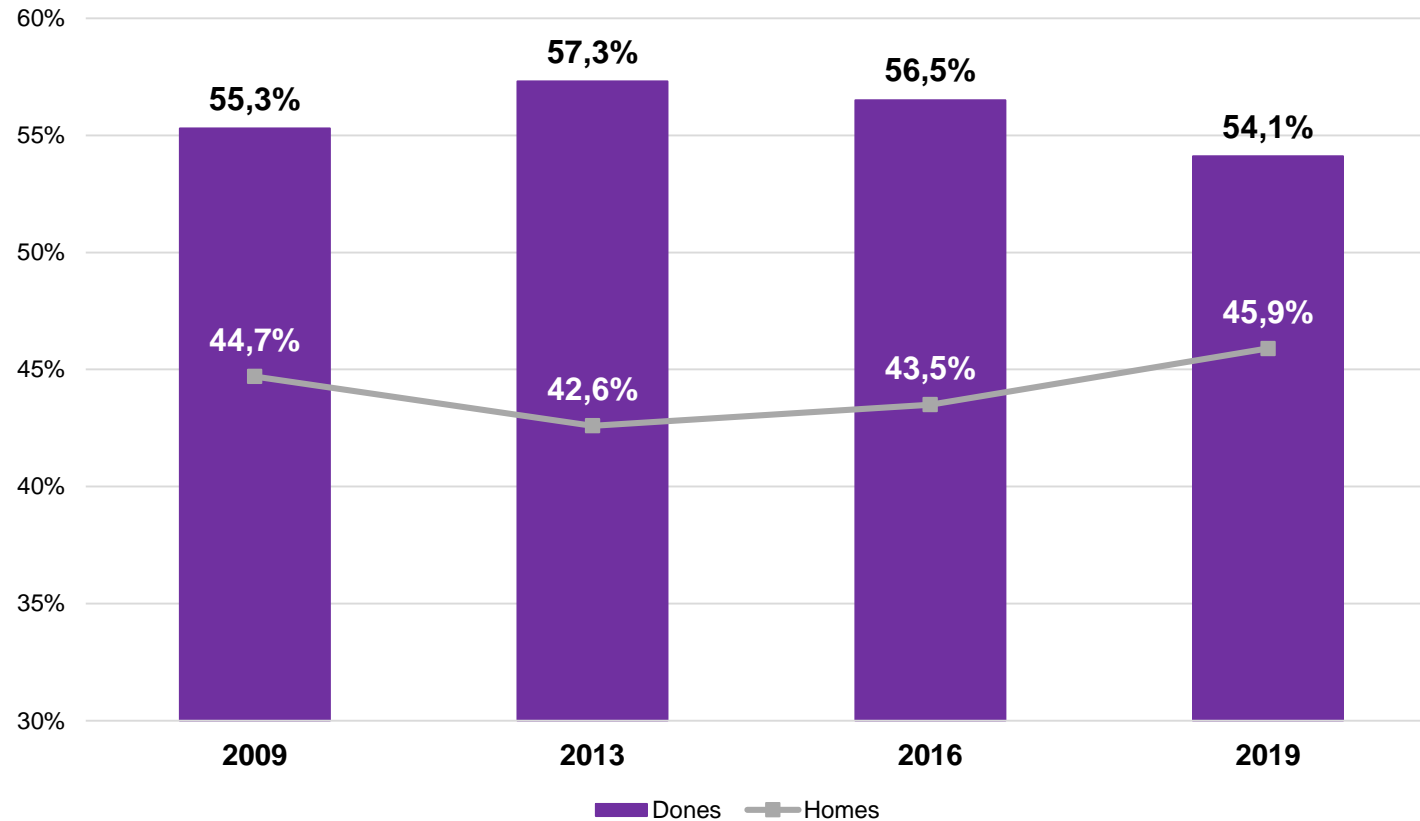

El 2021 les dones que treballen a les companyies d'arts escèniques representen un 46%.

Les dones van incrementar 0,8 punts percentuals respecte el 2020.

1. Ocupació

Personal de les galeries d'art de Catalunya. 2009-2019
(%) Per sexe

Les dones que treballen en galeries d'art **representen el 54% de personal.**

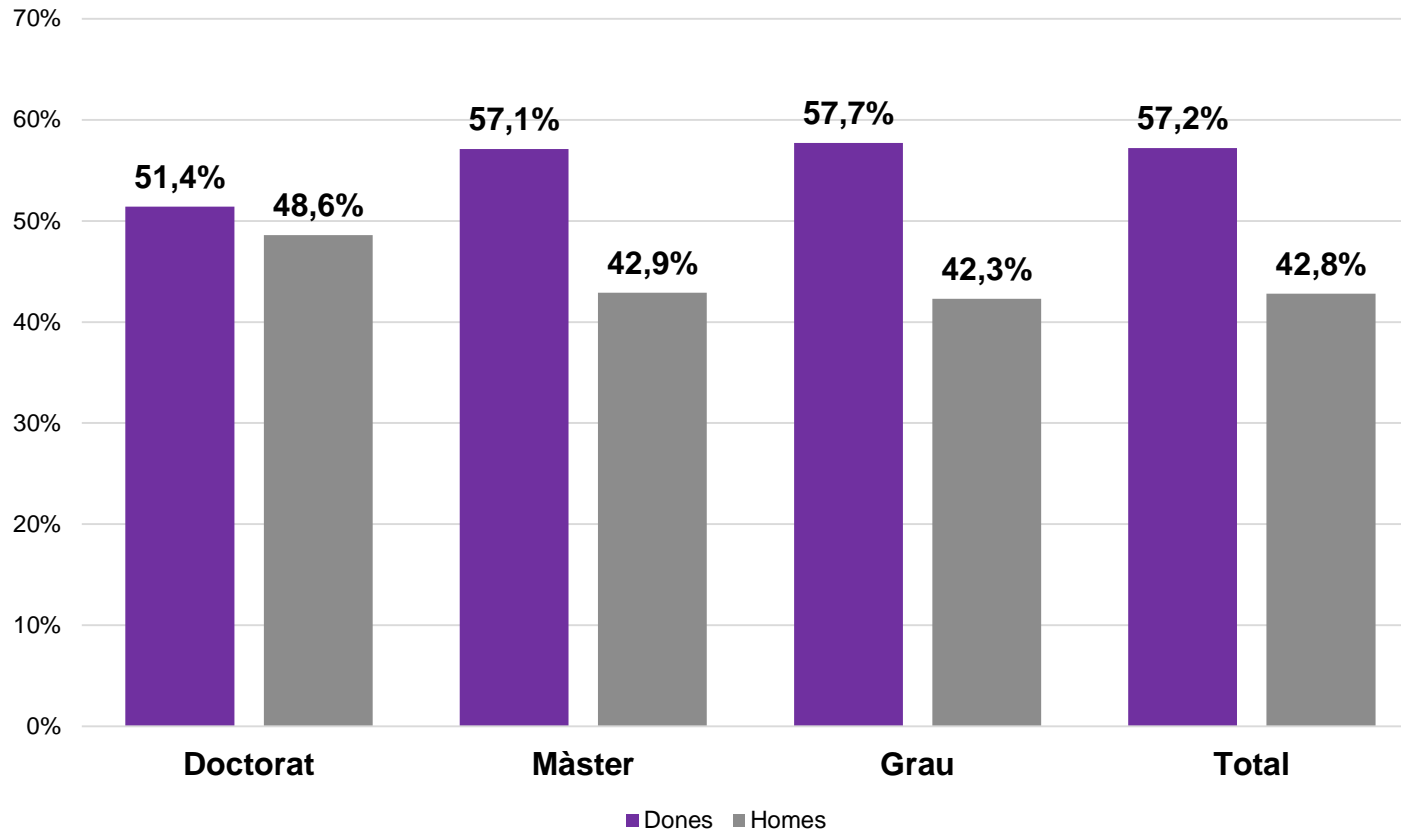
2. Formació

2. Formació

A. Persones titulades universitàries a Catalunya

Població titulada per sexe (% horitzontal). Catalunya, curs 2020-2021 (%)

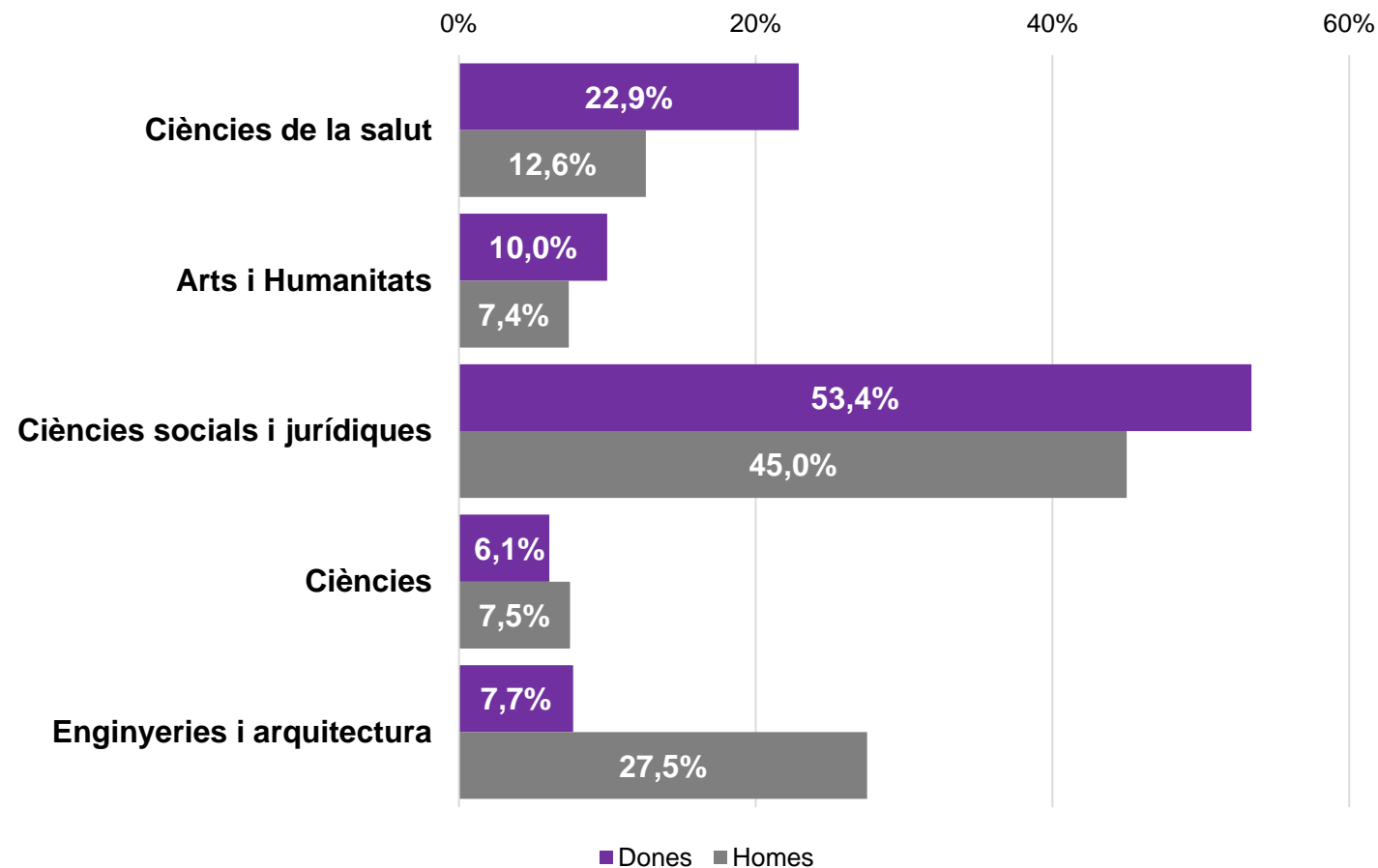

En l'àmbit universitari, **les dones titulades són majoria en qualsevol dels tipus d'estudis en un 57,2% dels casos.**

La diferència s'escurça en el cas dels estudis de doctorat.

2. Formació

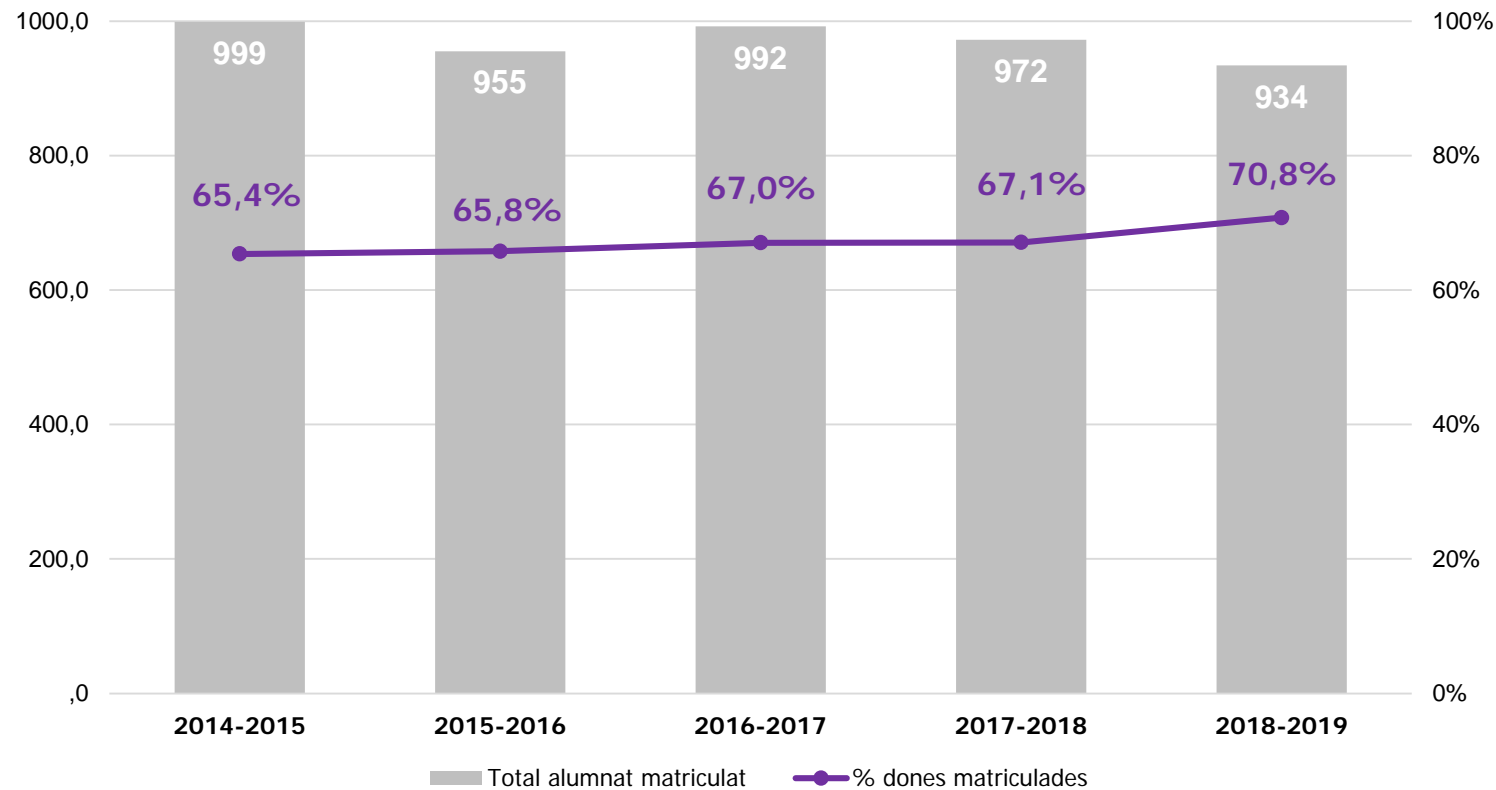
Població universitària per branca (% horitzontal). Catalunya, curs 2020-2021 (%)

Major percentatge de dones titulades universitàries en gairebé totes les branques d'estudis, excepte en el cas de la branca de ciències i d'enginyeries i arquitectura.

2. Formació

Titulacions cursos 2014 a 2019 d'algunes facultats de disseny, arts, cinema i documentació i arxivística

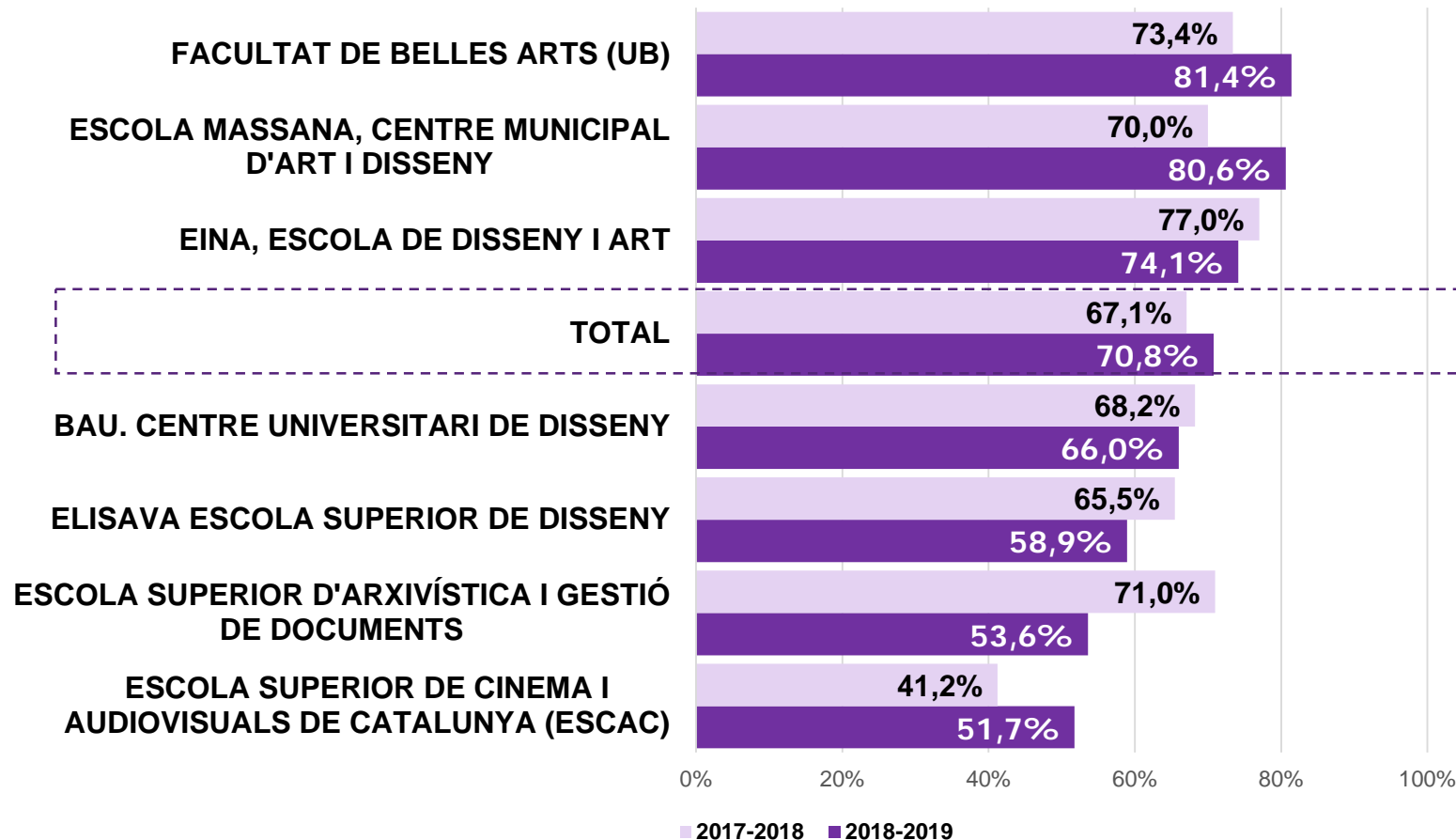
Més del 60% de les titulades en alguns estudis universitaris relacionats amb el sector cultural són dones.

Aquesta dada presenta una tendència a l'alça en els últims cursos acadèmics, de manera que les dones gairebé representen tres quartes parts del total d'alumnat matriculat durant el curs 2018-2019.

NOTA: Inclou les persones titulades a les facultats i escoles de: BAU. CENTRE UNIVERSITARI DE DISSENY, EINA, ESCOLA DE DISSENY I ART, ELISAVA ESCOLA SUPERIOR DE DISSENY, ESCOLA MASSANA, CENTRE MUNICIPAL D'ART I DISSENY, ESCOLA SUPERIOR D'ARXIVÍSTICA I GESTIÓ DE DOCUMENTS (UAB), ESCOLA SUPERIOR DE CINEMA I AUDIOVISUALS DE CATALUNYA (ESCAC), ESCUELA SUPERIOR DE DISEÑO ESDI, FACULTAT DE BELLES ARTS (UB)

2. Formació

Presència de les dones titulades a algunes de les facultats i escoles universitàries amb estudis relacionats amb el sector cultural (%)

La majoria de les persones titulades per centres universitaris especialitzats en estudis del sector cultural són dones. En el cas de la Facultat de Belles Arts de la UB i l'Escola Massana, les dones representen més del 80%.

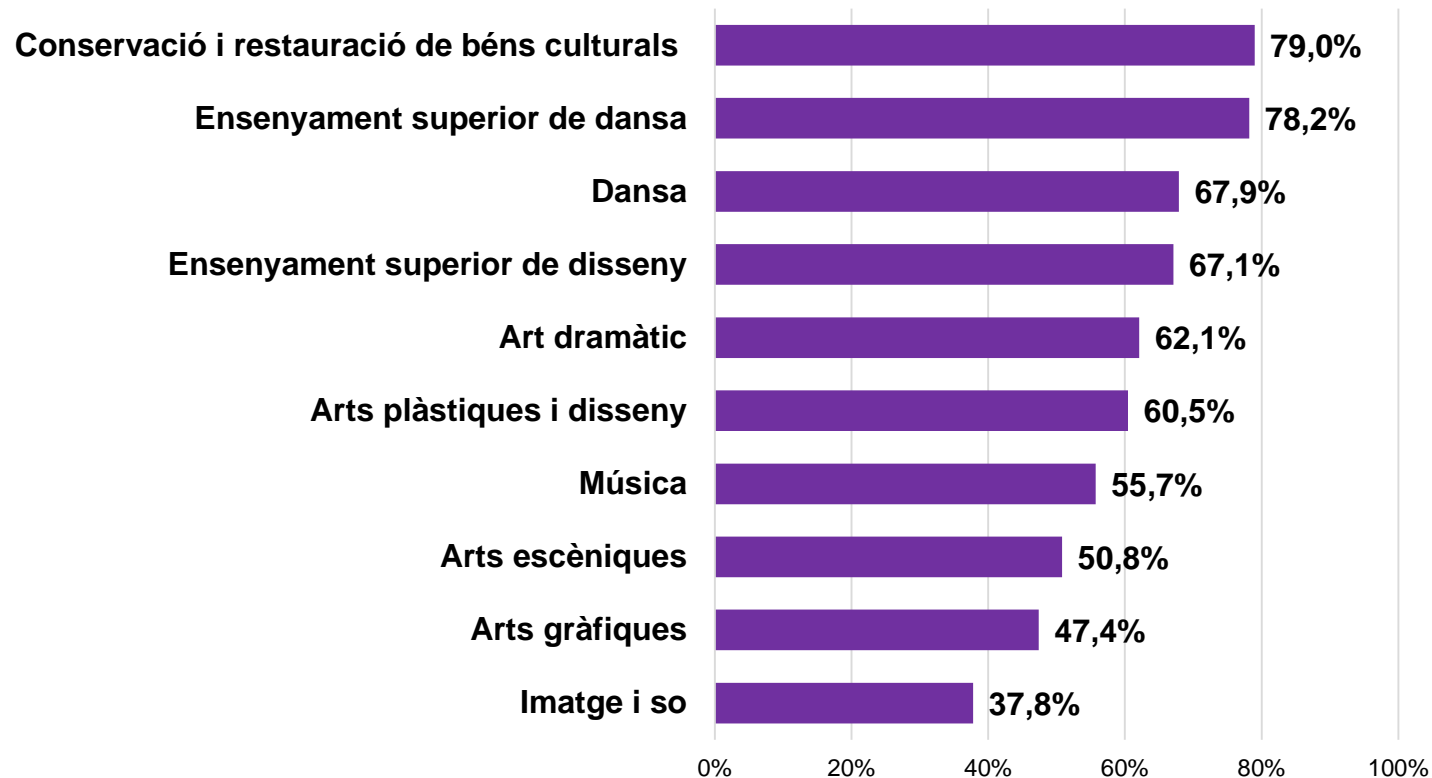
Destaca l'augment de dones titulades a l'ESCAC, que el curs 2014-2015* només eren el 29% i el curs 2018-2019 se situen al 52%. I l'augment en el curs 2018-2019 de titulats homes a l'Escola Superior d'Arxivística.

*NOTA: Les dades ESCAC 2014-2015 no apareixen en el gràfic

2. Formació

B. Presència de les dones matriculades a graus formatius i altres estudis relacionats amb el sector cultural.

Presència de les dones matriculades a graus formatius i altres estudis relacionats amb el sector cultural. Curs 2020-2021 (%)

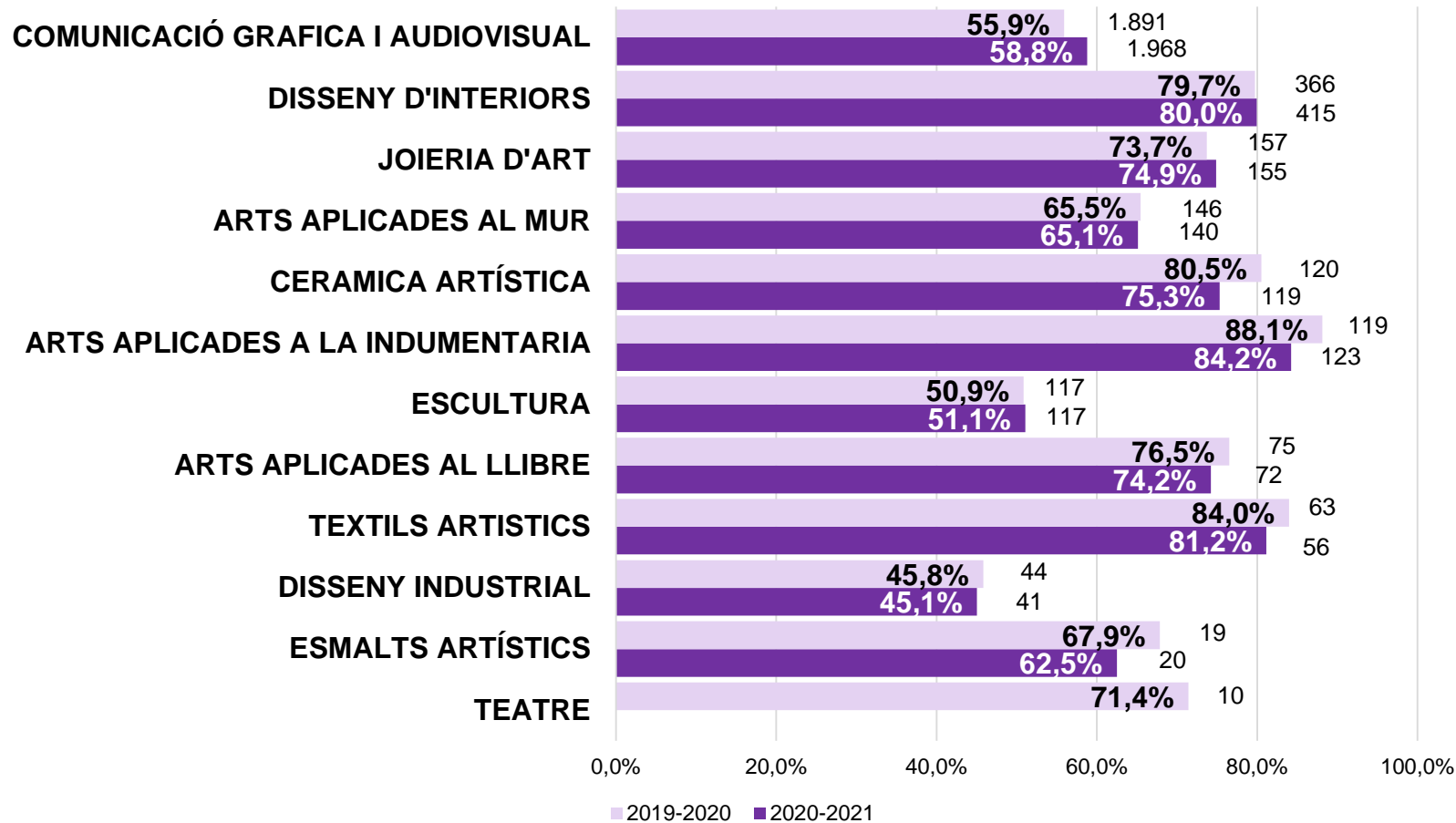

La presència de les dones és majoritària en gairebé tots els estudis de graus formatius relacionats amb el sector cultural.

Arts gràfiques (47,4%) i imatge i so (37,8%) són els estudis on la presència de la dona és minoritària.

2. Formació

Presència de les dones matriculades als estudis d'Arts Plàstiques i Disseny.
Curs 2019-2020 i 2020-2021 (%)

**Disseny industrial (45,1%)
constitueix l'únic estudi
d'Arts Plàstiques i Disseny
on la presència de la dona
és minoritària.**

No hi ha diferències
destacables entre el curs
2020-2021 i el 2019-2020.

*Al costat del % el nombre absolut de dones matriculades en cada estudi.
Font: Departament d'Educació.

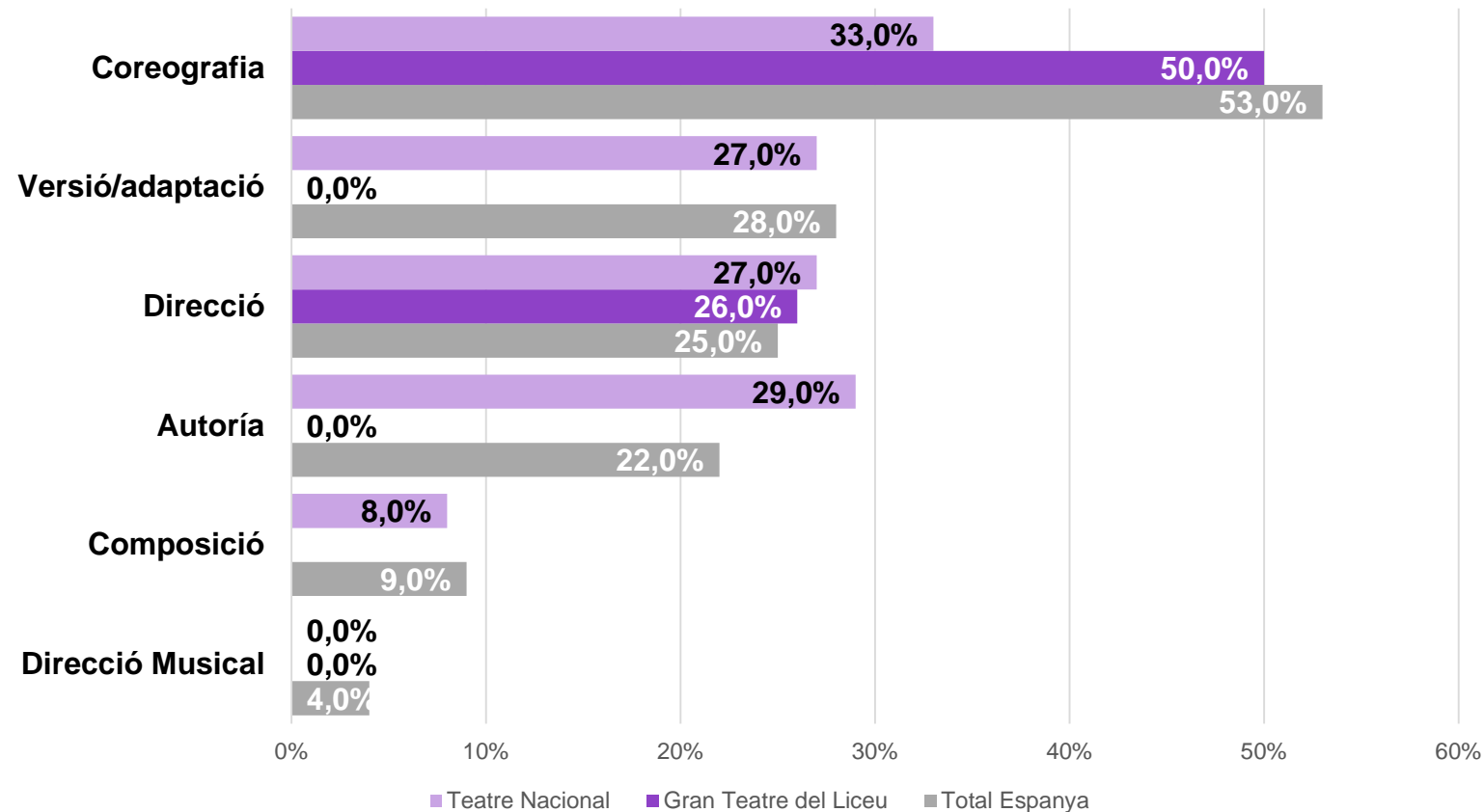
3. Dones creadores

3. Dones creadores

A. Les dones a les arts escèniques.

Presència de les dones a les arts escèniques. Temporada 2018-2019 (%)
Gran Teatre del Liceu i Teatre Nacional

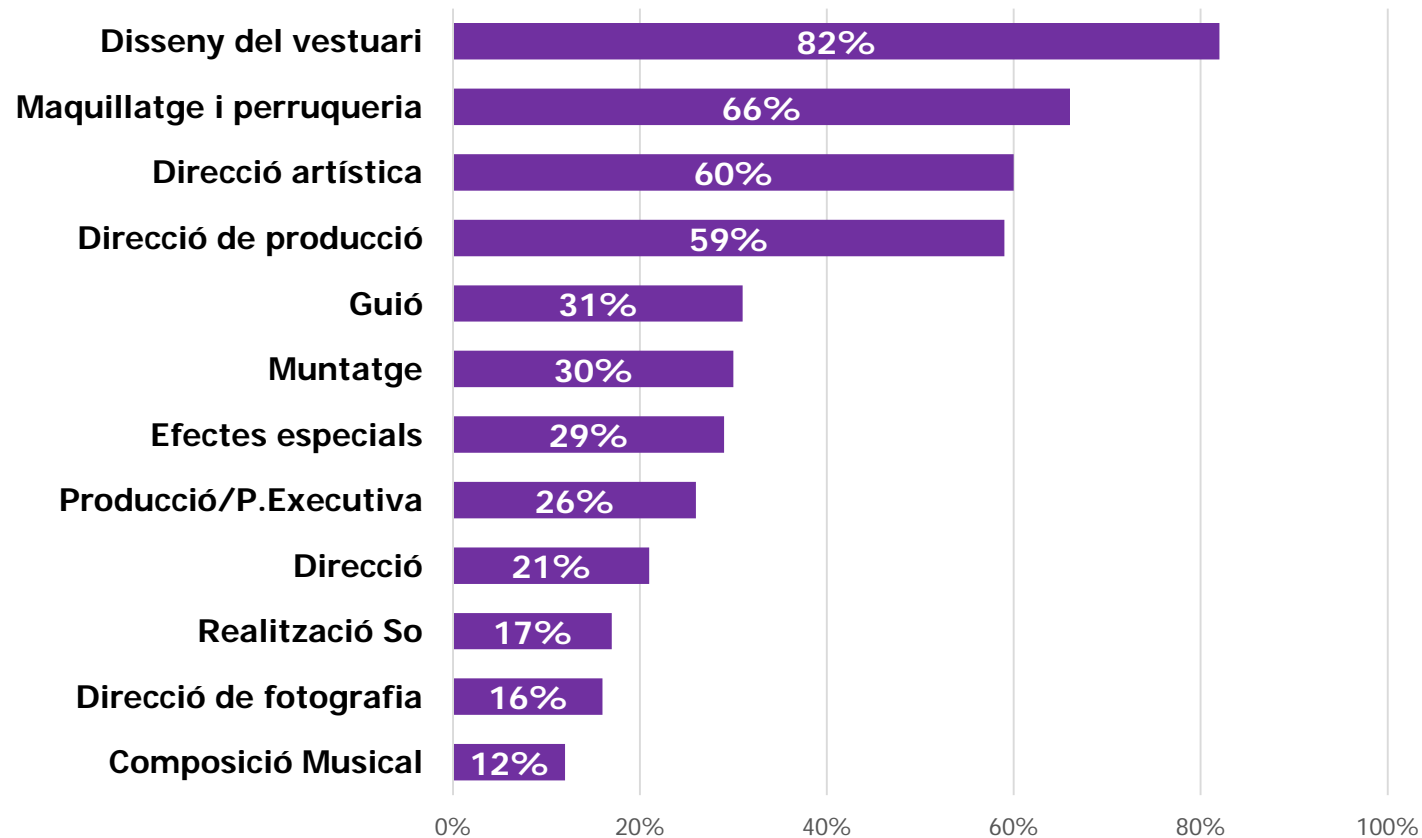
La segregació vertical és una realitat a les arts escèniques. La presència de les dones en l'autoria, direccions i posicions creatives de les arts escèniques segueix sent minoritària.

Segons l'estudi de l'*Asociación Clásicas y modernas*, tant en el Liceu com en el Teatre Nacional, la presència de la dona se situa per sota del 30% en tots els càrrecs creatius, excepte en el cas de la Coreografia.

3. Dones creadores

B. Les dones a la indústria cinematogràfica

Presència de les dones a la indústria del cinema espanyol. 2021 (%)

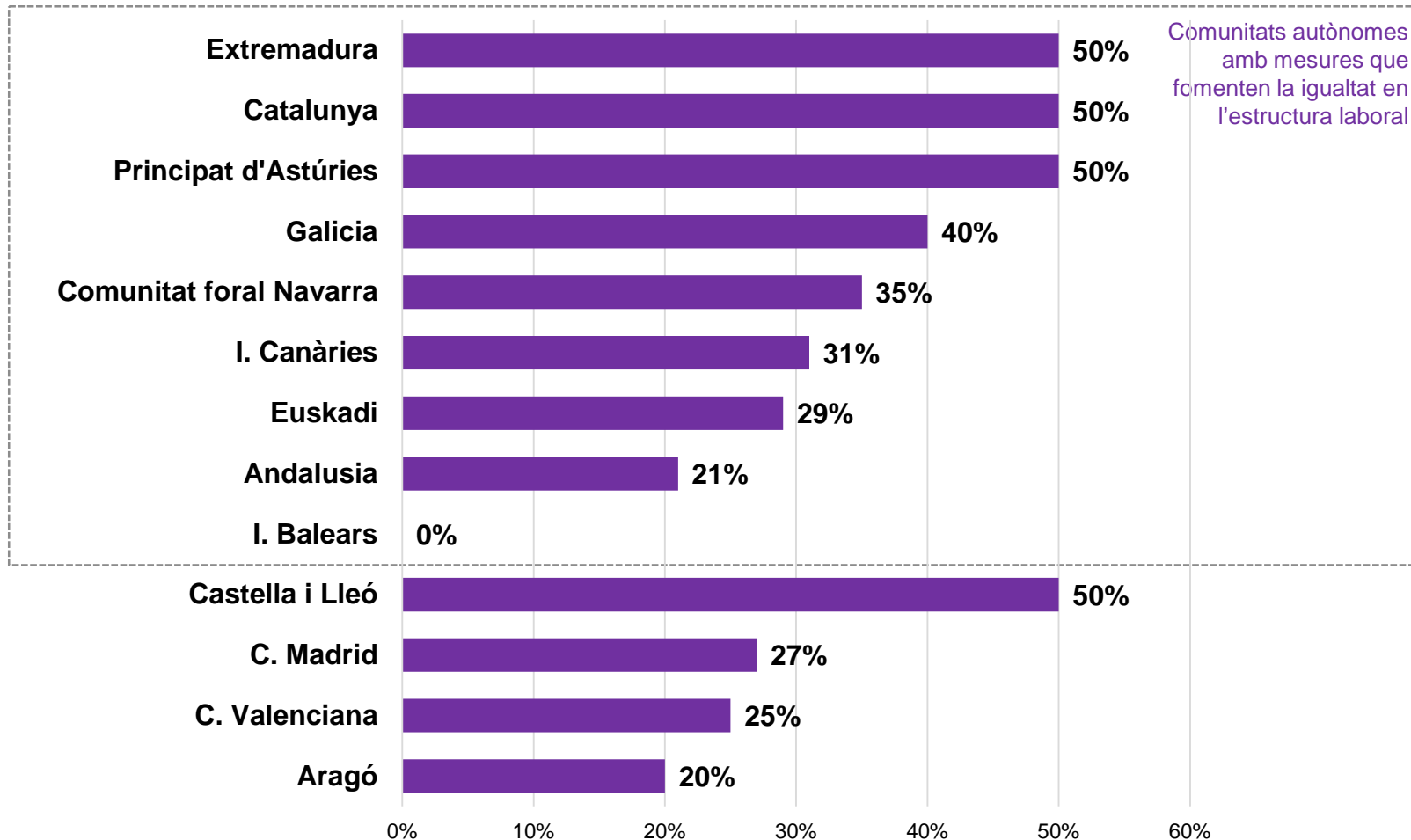

Els rols de gènere es reproduïxen a la indústria cinematogràfica espanyola. El disseny del vestuari, maquillatge i perruqueria i la direcció artística són els perfils amb més presència de dones.

En canvi, els càrrecs de muntatge, producció, direcció i realització la presència de la dona se situa per sota del 30%.

3. Dones creadores

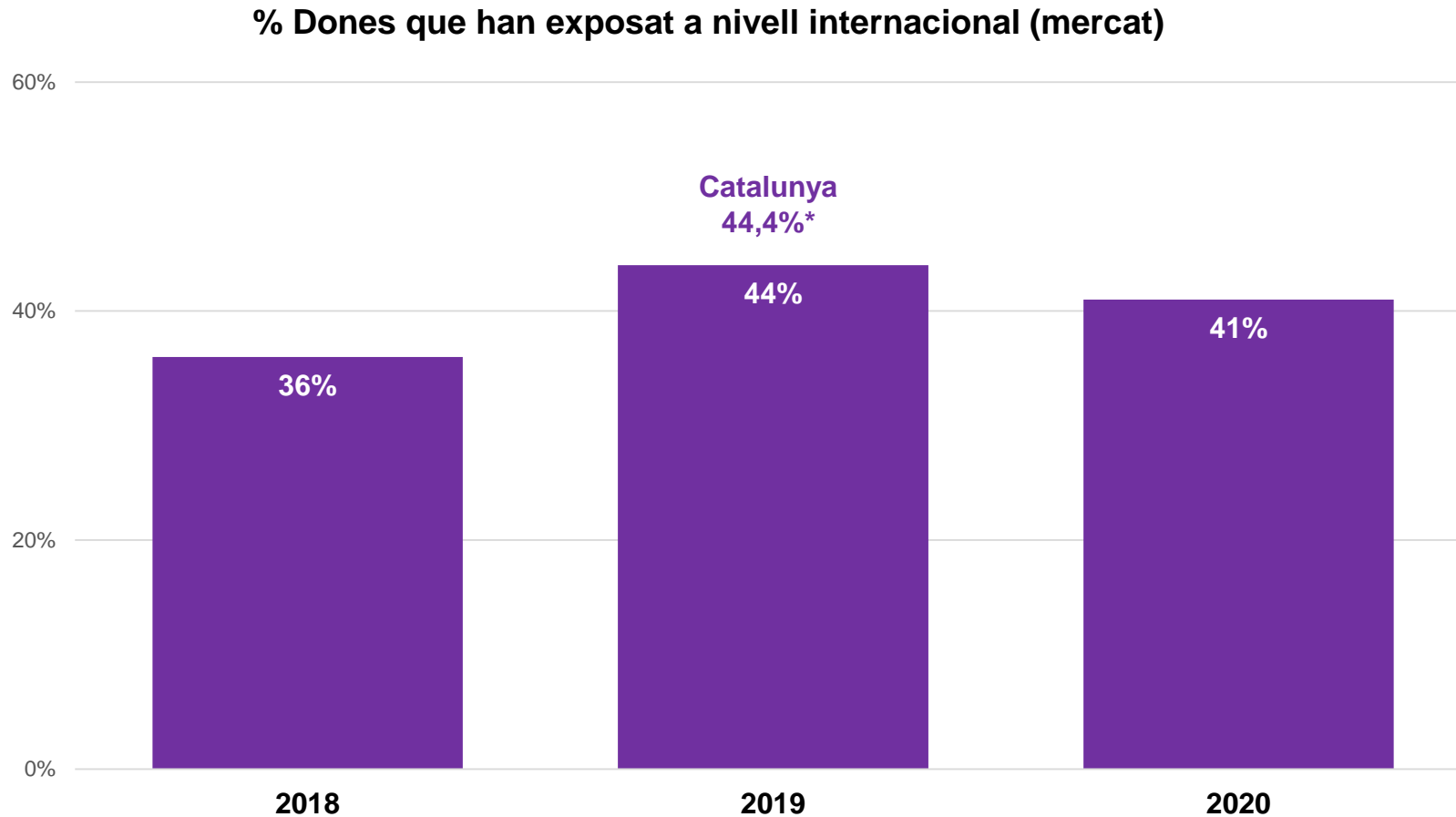
Dones registrades en el càrrec de direcció del total de pel·lícules subvencionades per Comunitat Autònoma. 2021 (%)

Catalunya apareix a l'informe anual de CIMA com un exemple de bona pràctica, tant en termes de posicionament de la igualtat (50% de les direccions de pel·lícules són dones) com pel que fa al pressupost que reben les pel·lícules dirigides per dones, que és superior a la mitjana de la resta de l'estat.

3. Dones creadores

C. Presència de les dones artistes

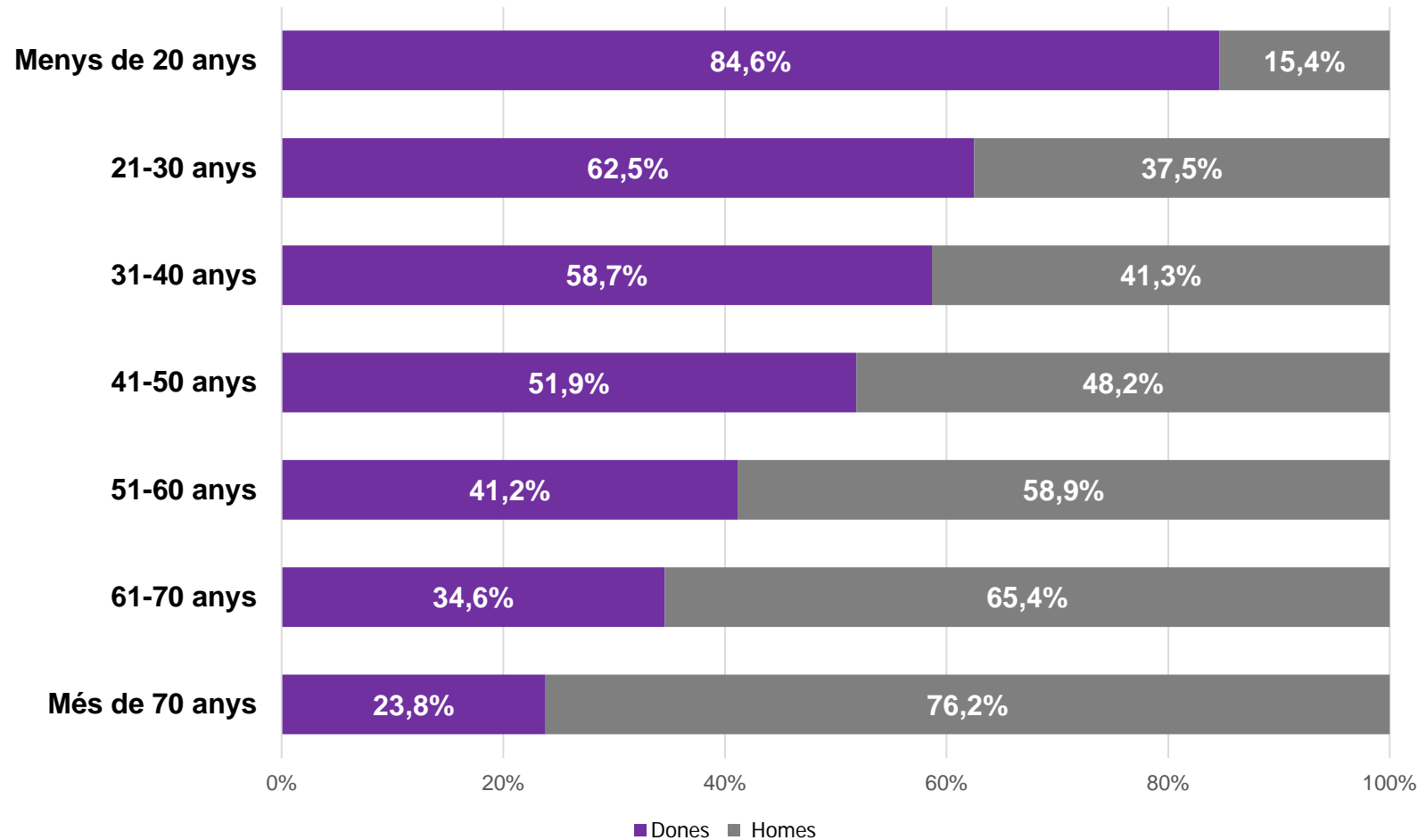
El 2020 un 41% d'artistes que van exposar a nivell internacional eren dones, disminuint tres punts percentuals respecte al 2019.

Font: The Art Market 2021. Art Basel & UBS. Dr. Clare McAndrew. 2020

*Dades de Catalunya: Departament de Cultura Dones que han exposat a galeries d'art.

3. Dones creadores

Distribució artistes per edat i sexe Espanya. 2020 (%)

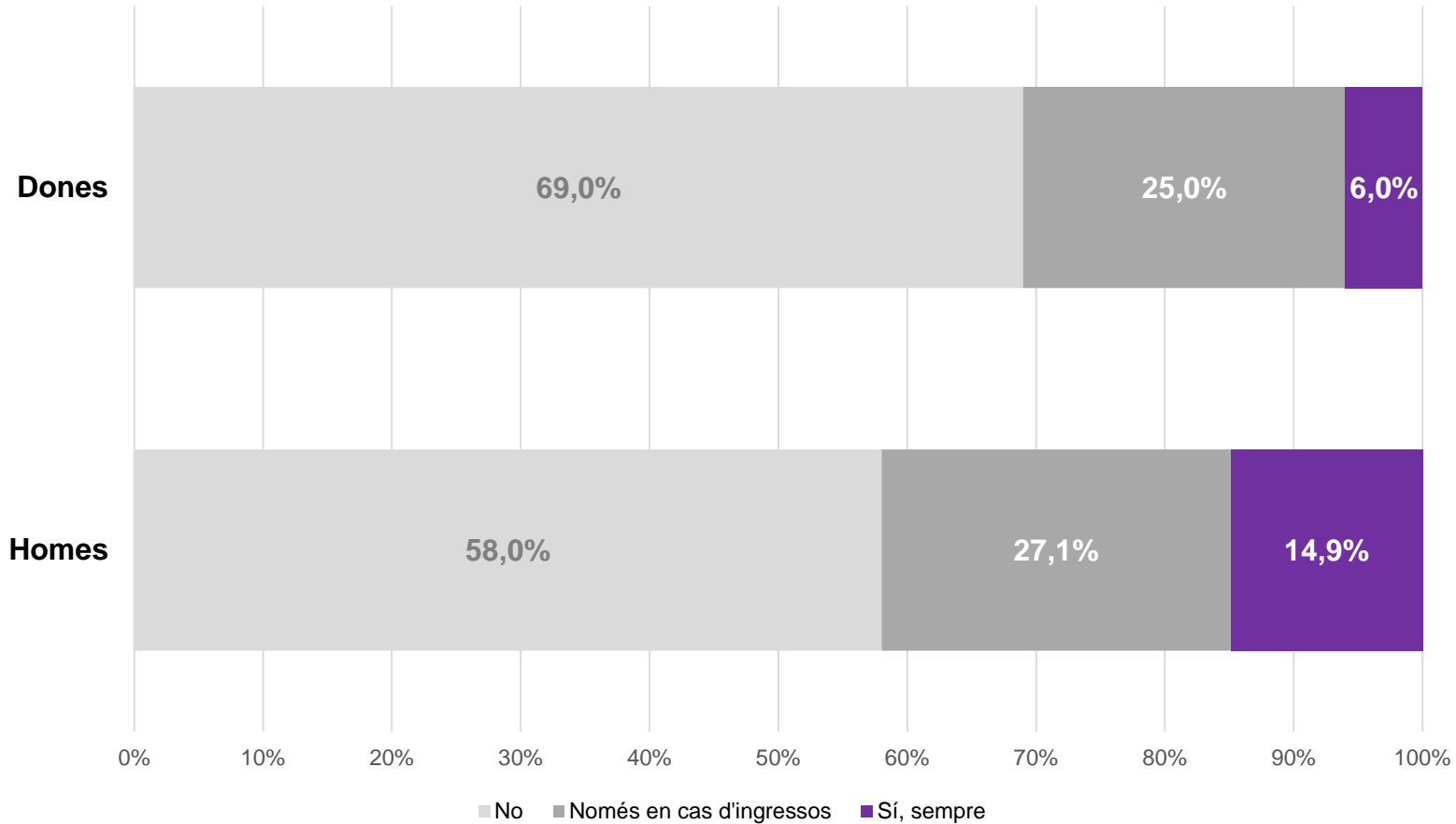

La presència de dones a les arts visuals va disminuint a mesura que augmenta la franja d'edat. La presència de les dones artistes a les franges de majors de 50 anys és minoritària.

Font: Estudio sobre desigualdad de género en el sistema del arte en España, Marta Pérez Ibáñez, ed. 2020 amb la col·laboració MAV (Mujeres en las Artes Visuales)

3. Dones creadores

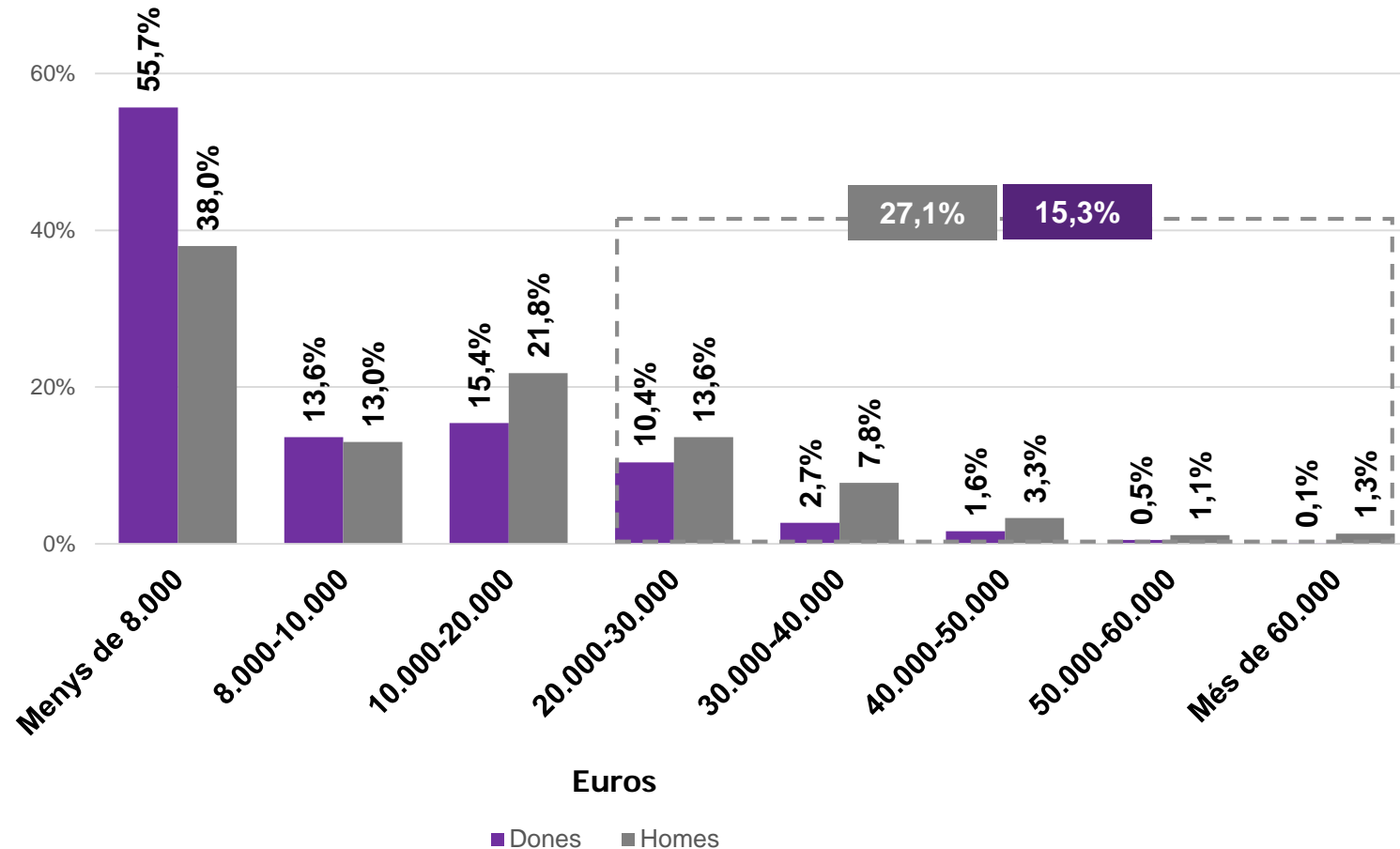
Artistes que poden assumir la quota de la Seguretat Social a Espanya amb els seus ingressos per sexe. 2020 (%)

Només el 6% de les dones artistes a Espanya poden assumir sempre la quota de la Seguretat Social enfront del 15% d'artistes homes.

3. Dones creadores

Nivell d'ingressos anuals artistes a Espanya per sexe. 2020 (%)

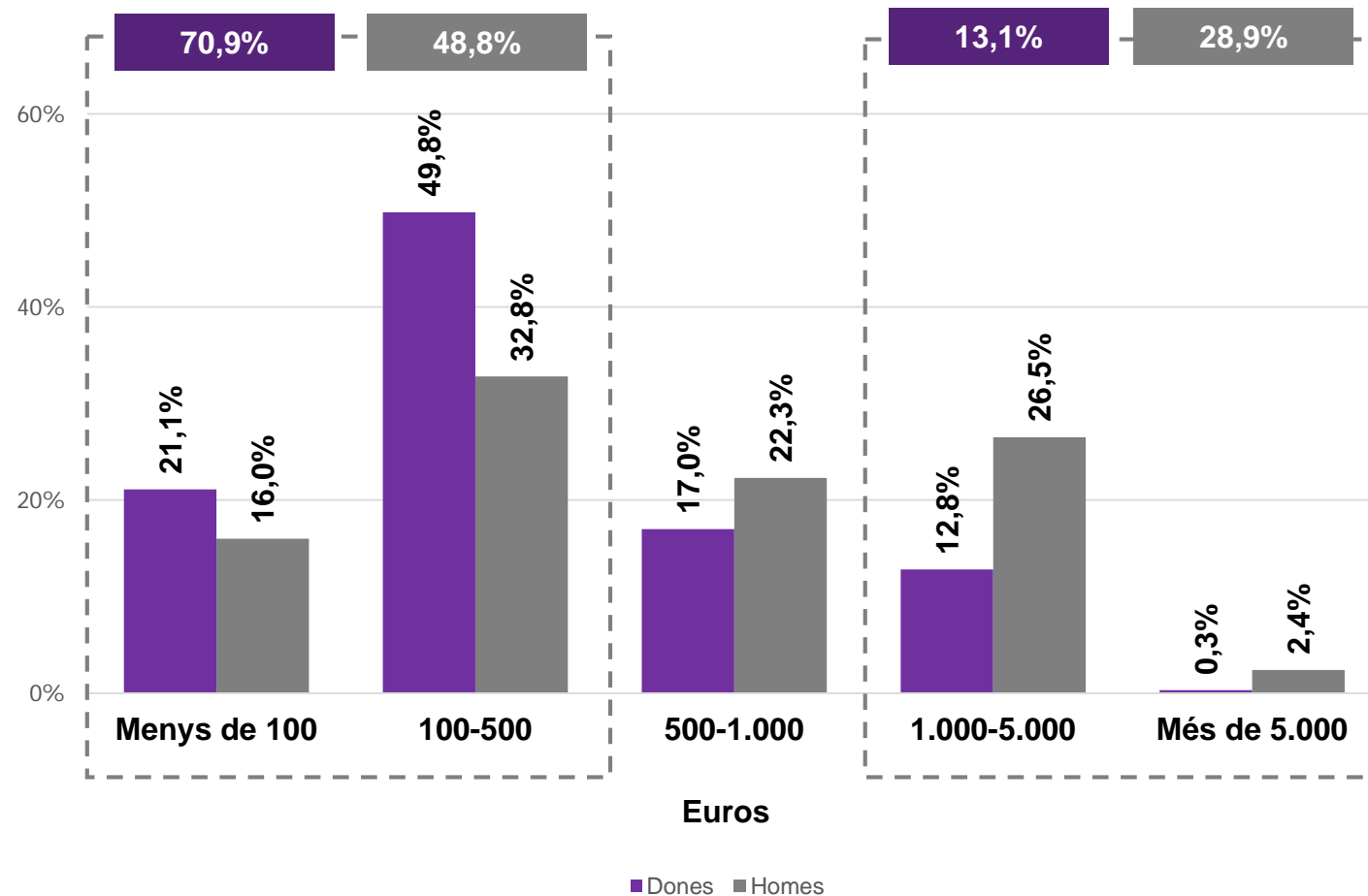

El 55,7% de les dones artistes ingressa menys de 8.000 euros anuals, comparat amb el 38,0% dels homes.

El 27,1% dels homes artistes ingressa més de 20.000 euros, comparat amb el 15,3% de les dones.

3. Dones creadores

Preu mitjà de venda de les obres a Espanya per sexe. 2020 (%)

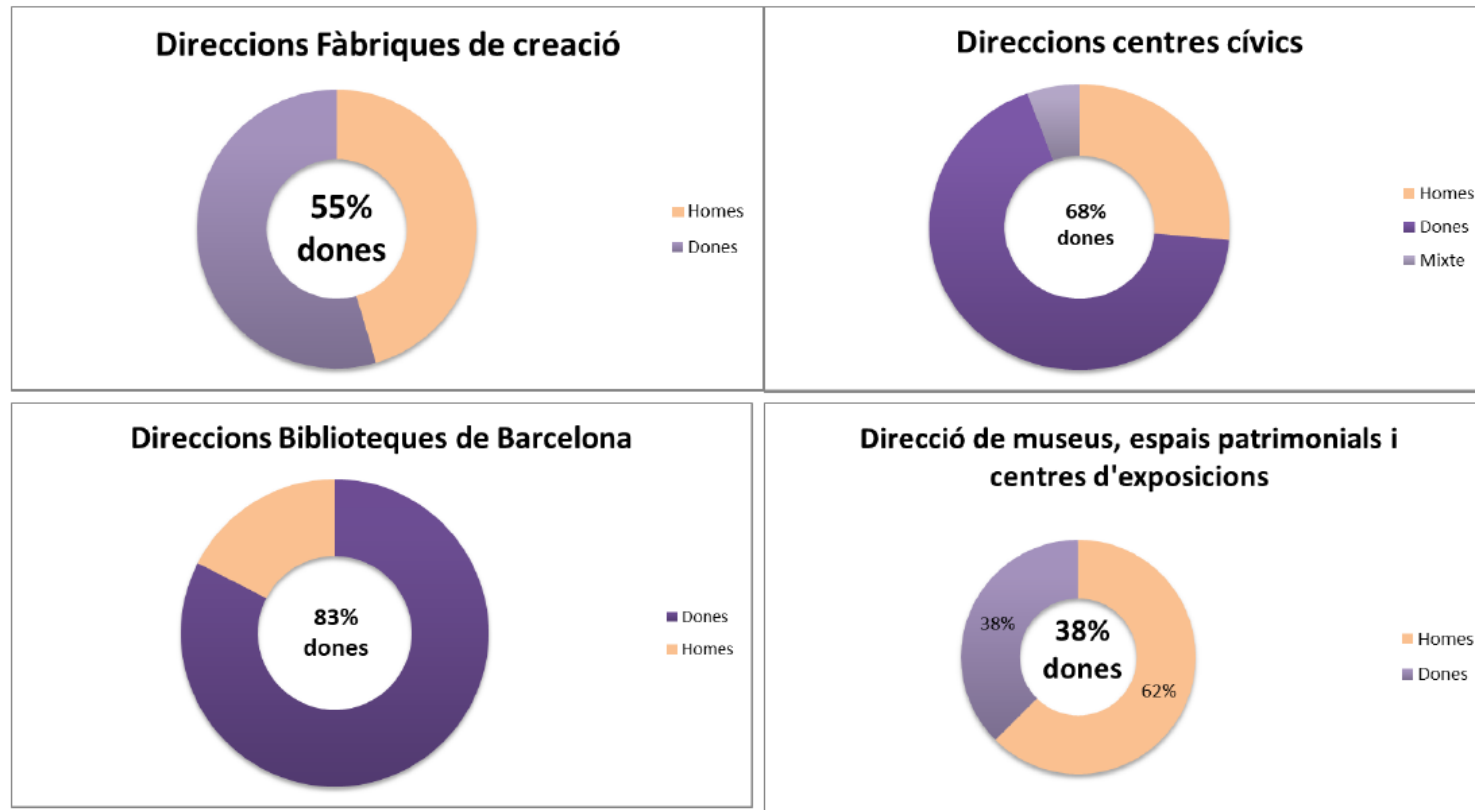
El 70,9% de les vendes d'obres d'art de les dones artistes es venen per menys de 500 euros, comparat amb el 48,8% de les obres d'art creades per homes.

El 28,9% de les obres d'art creades per homes es venen per sobre dels 1.000 euros, comparat amb el 13,1% de les obres creades per dones.

3. Dones creadores

D. Presència de les dones a direccions d'equipaments, festivals i programes a Barcelona

Presència de les dones als equipaments culturals de Barcelona. 2020 (%)

La presència de les dones a les direccions de les diferents tipologies d'equipaments culturals barcelonins és majoritària, excepte en el cas de la direcció de museus, espais patrimonials i centres d'exposicions on tan sols el 38% de les direccions estan encapçalades per dones.

3. Dones creadores

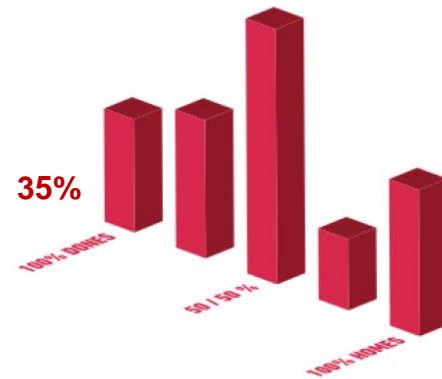
Presència de les dones a la direcció dels Festivals Barcelona. 2019 (%)

Dels 175 festivals que han contestat l'enquesta el 2019

FESTIVALS BARCELONA 2019

DIRECCIÓ I GÈNERE

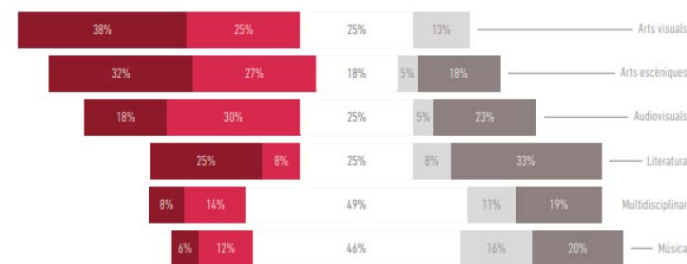
Tot dones	27	16%
Majoria dones	33	19%
Paritari	61	35%
Majoria homes	17	10%
Tot homes	35	20%

* 2 festivals no han aportat dades relacionades amb el gènere.

Àmbit dels festivals

	Tot dones	Majoria dones	Paritari	Majoria homes	Tot homes
Arts visuals	3 38%	2 25%	2 25%	1 13%	0 0%
Arts escèniques	7 32%	6 27%	4 18%	1 5%	4 18%
Audiovisuals	8 18%	13 30%	11 25%	2 5%	10 23%
Literatura	3 25%	1 8%	3 25%	1 8%	4 33%
Multidisciplinar	3 8%	5 14%	18 49%	4 11%	7 19%
Música	3 6%	6 12%	23 46%	8 16%	10 20%

El 35% dels festivals que van tenir lloc a Barcelona el 2019 estaven dirigits només per dones o majoritàriament per dones.

Els festivals dels àmbits de les arts visuals, arts escèniques i audiovisuals és on hi va haver més presència de dones a les direccions.

3. Dones creadores

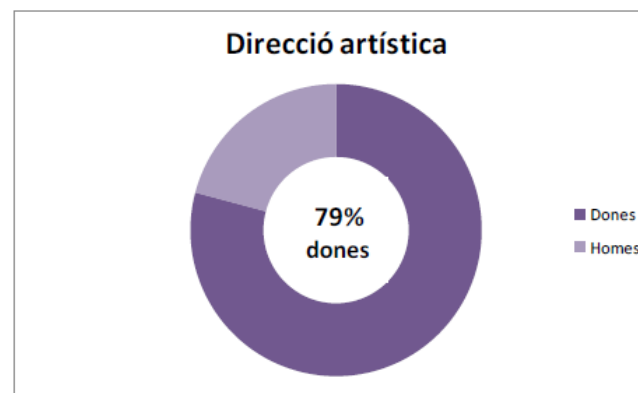
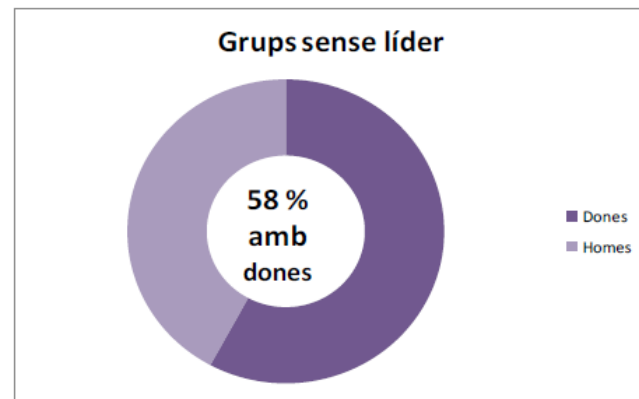
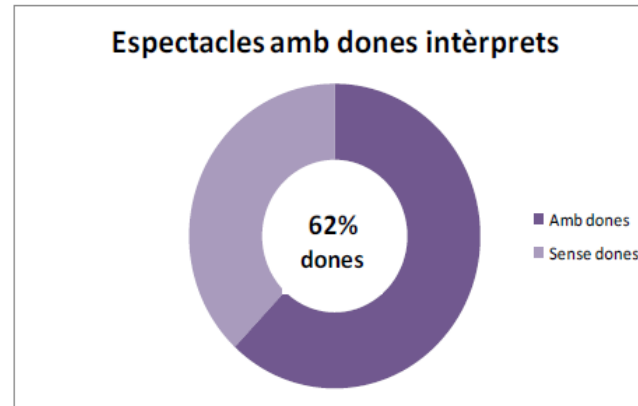
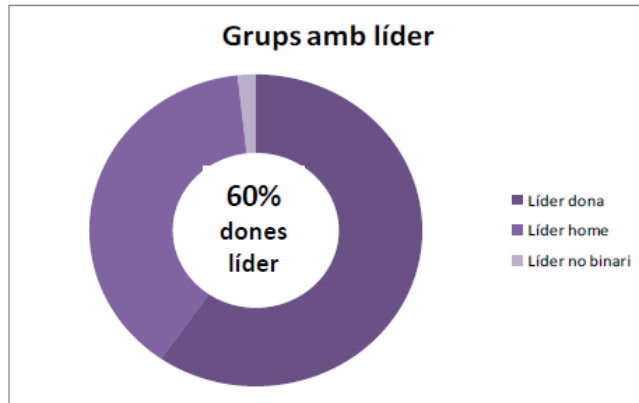

La Mercè 2020

Música

Mercè Arts de Carrer

S'observa una presència majoritària de dones als grups de música i als espectacles d'arts de carrer de la Mercè del 2020.

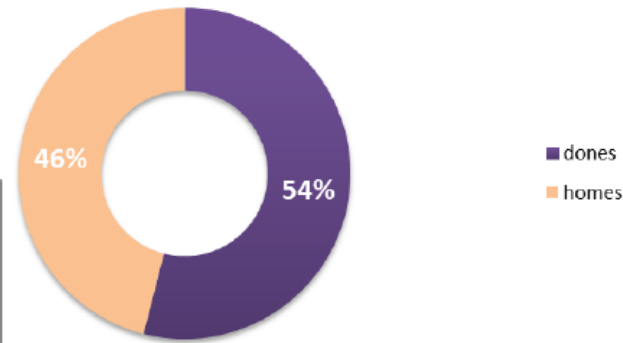
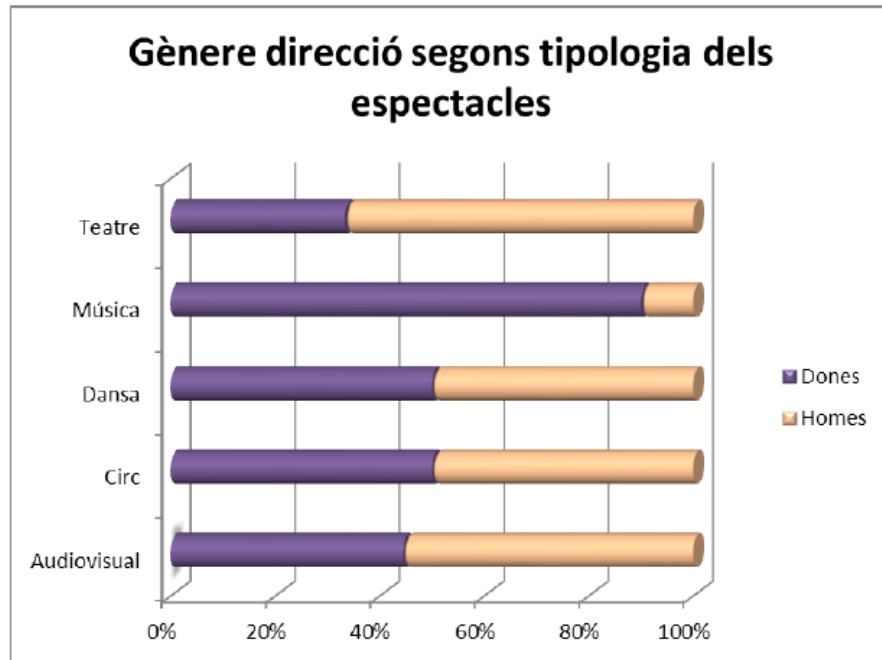
Al 60% dels grups que van actuar hi havia un lideratge femení, i en el cas dels grups sense líder el 58% de les integrants eren dones.

En els espectacles d'Arts de Carrer, el 62% de les intèrprets i el 79% de les direccions artístiques eren dones.

3. Dones creadores

BARCELONA
DISTRICTE
CULTURAL

Dones a la direcció dels espectacles

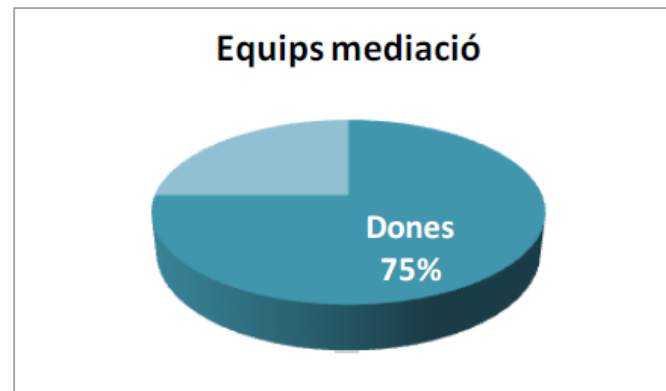
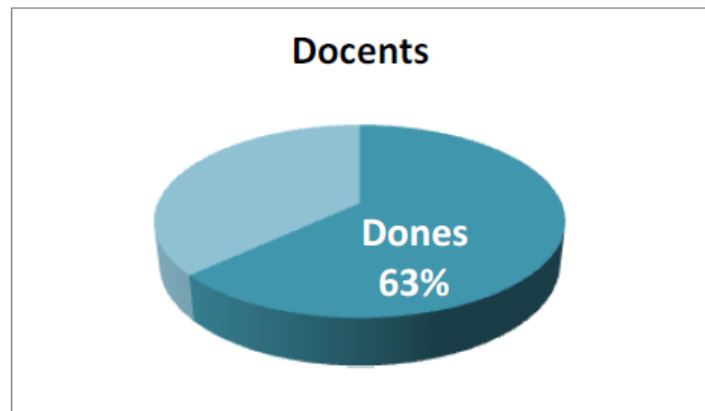
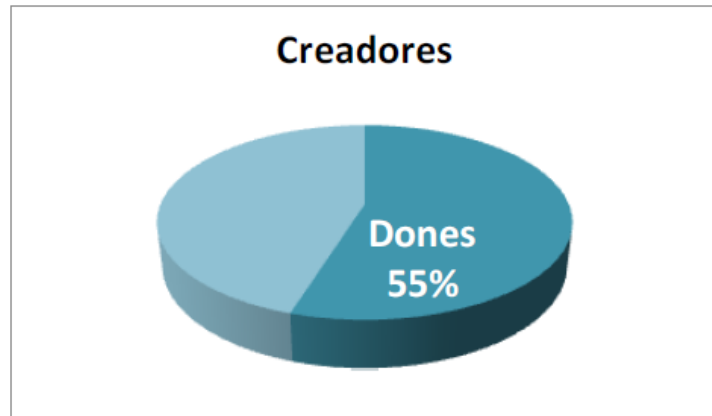
A Barcelona Districte Cultural, el 54% de les direccions dels espectacles estan en mans de dones.

La presència de les dones en la direcció dels espectacles de música, dansa i circ és majoritària o paritària, mentre que en el cas dels espectacles audiovisuals o de teatre hi ha més presència d'homes a les direccions.

3. Dones creadores

En Residència. Curs 2020-2021

Al Programa En Residència hi ha una majoria de dones.

El percentatge de dones és major en el cas dels equips de mediació (75%) i la docència (63%), mentre que en el cas de les creadores el 55% són dones.

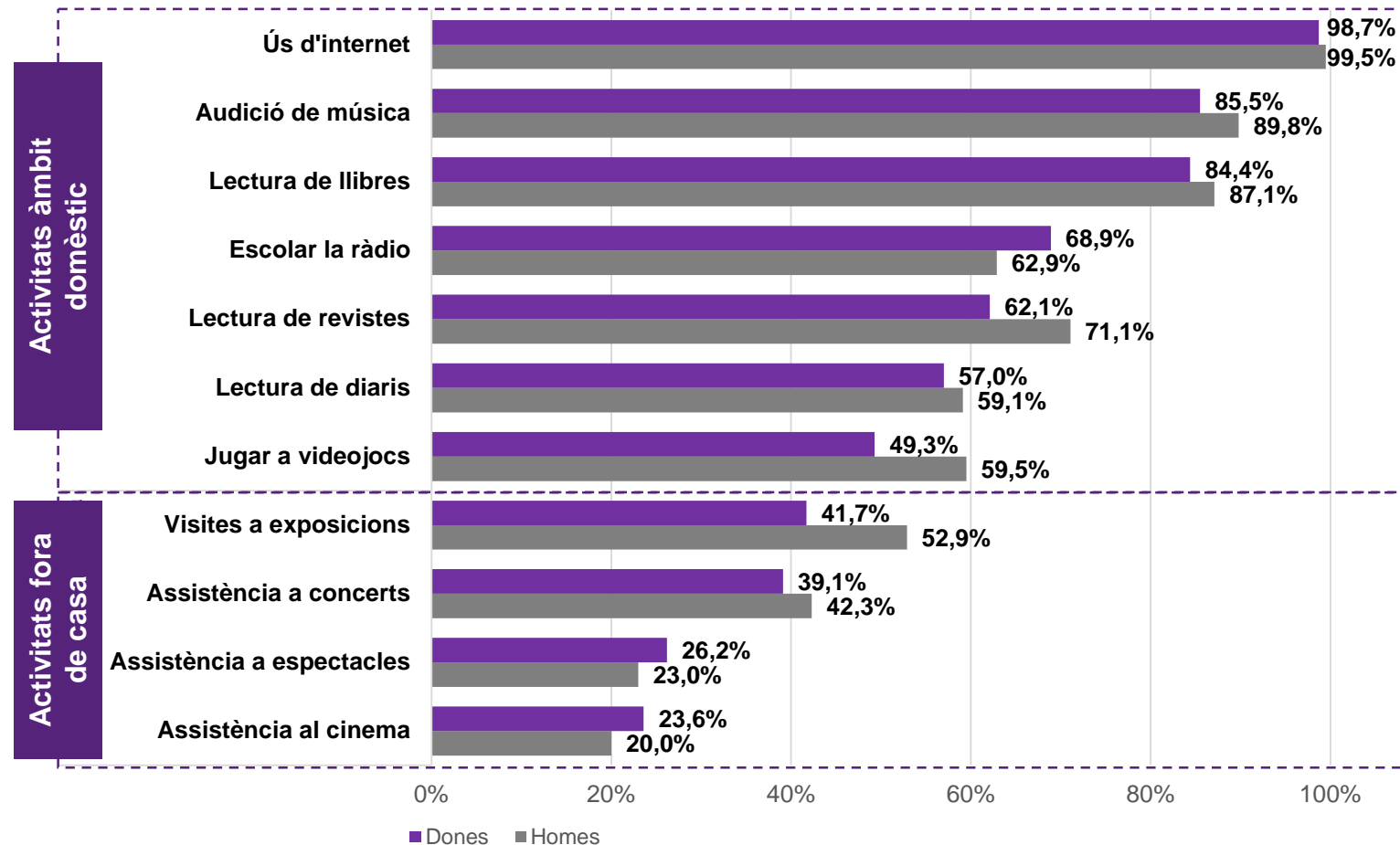
4. Pratiques culturels

4. Pràctiques culturals

A. Pràctiques culturals

Pràctiques culturals realitzades el 2021 per sexe a Catalunya (%)

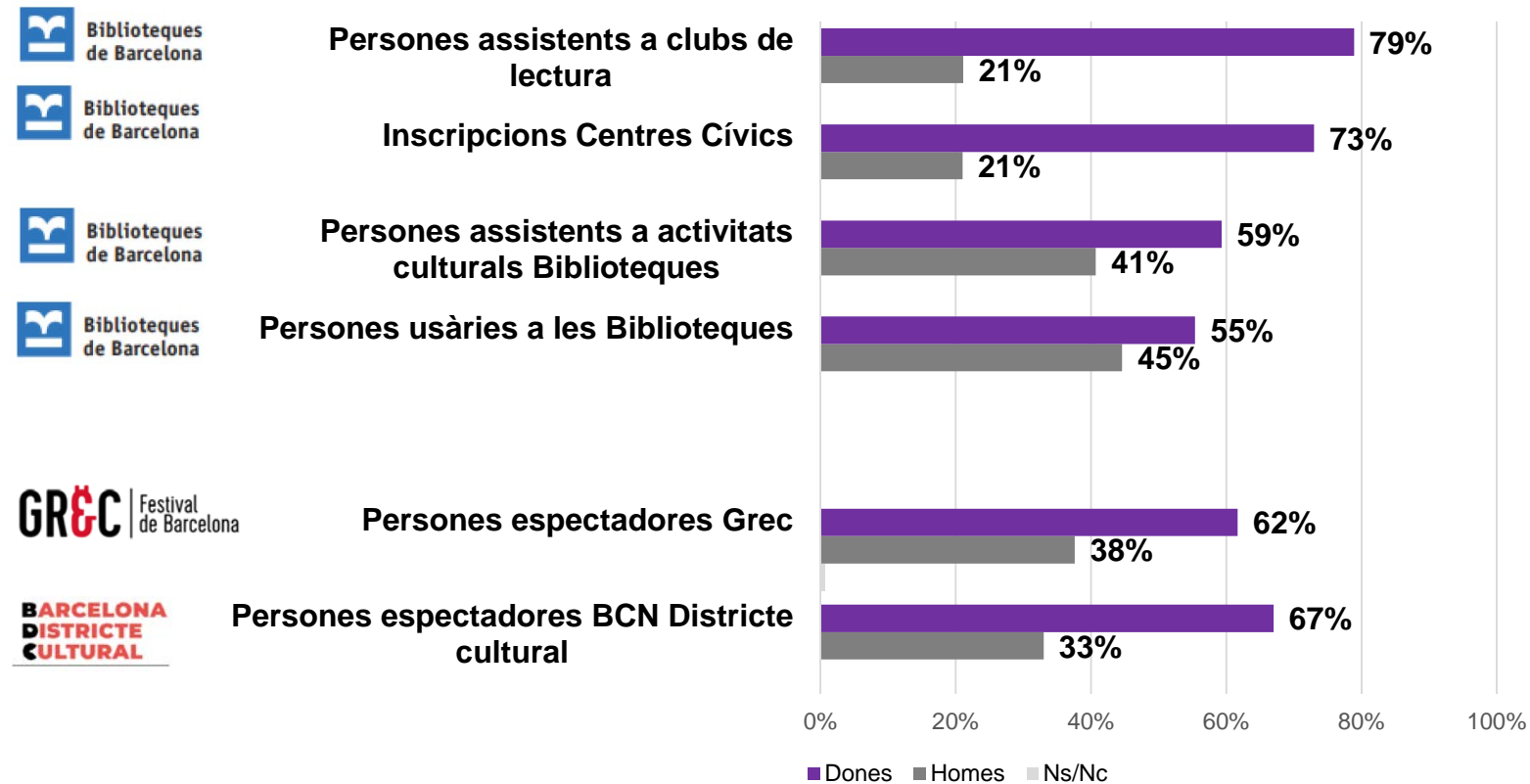

Mirar la TV, navegar per internet i escoltar música van ser les activitats més realitzades per les dones durant el 2020.

Les dones van llegir més i van assistir a més concerts, espectacles i al cinema que els homes, mentre que aquests van escoltar més música i ràdio, van llegir més el diari i van jugar més a videojocs.

4. Pràctiques culturals

Assistència a equipaments i festivals de Barcelona per sexe. 2020 (%)

Les dones assisteixen més als equipaments municipals i als festivals que els homes.

La diferència més gran es dona en l'assistència als clubs de lectura (78,9% de dones comparat amb el 21,1% d'homes) i en les inscripcions a Centres Cívics (73% de dones comparat amb el 21% d'homes).

Crèdits

Elaboració i edició: Gabinet Tècnic, Departament de Cultura
Data de publicació: 2023

[Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada
3.0 No adaptada de Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/)